

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЄС ТА ПОЛІТИКА СУСІДСТВА»

Галузь знань			29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійні програми			«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	За вибором
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	4	120	32	32	-	56 в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) 16 год.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з навчальних курсів:	Дисципліна «ЄС та політика сусідства» вивчається в сьомому семестрі 4 курсу. Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з наступних навчальних дисциплін: «Історія міжнародних відносин», «Міжнародне регіоназнавство», «Міжнародні відносини на пострадянському просторі», «Зовнішня політика України», «Зовнішня політика США».
--	---

Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою	
--	--

Мета курсу:	вивчення процесу становлення інституційної структури та розвитку внутрішньо- та зовнішньополітичних процесів Європейського Союзу, зокрема Європейської політики сусідства (ЄПС)
--------------------	---

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
<p>Передбачені стандартом:</p> <p>ЗК 2 – знання та розуміння предметної області спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та розуміння професійної діяльності;</p> <p>ЗК 3 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;</p> <p>ЗК 5 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК 6 – уміння виявляти та вирішувати проблеми;</p> <p>ЗК 7 – уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;</p> <p>ЗК 9 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.</p>	<p>Передбачені стандартом:</p> <p>ФК 1 – знання про природу, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин;</p> <p>ФК 3 – знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.</p> <p>ФК 4 – знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави;</p> <p>ФК 5 – здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень;</p> <p>ФК 6 – здатність виявляти можливі як безпосередні, так і потенційні загрози та виклики міжнародній безпеці та основні напрями політики щодо зменшення та нейтралізації ризиків;</p> <p>ФК 7 – розуміння основ сучасної світової економічної системи та структури міжнародних економічних відносин, та їх впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав;</p> <p>ФК 10 – знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені;</p> <p>ФК 11 – розуміння характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та</p>

	закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав; ФК 12 – знання природи та еволюції міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними; ФК 13 – здатність до комунікації та здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами); ФК 15 – володіння іноземними мовами на професійному рівні, виконання усного та письмового перекладу з фахової тематики міжнародних відносин.
--	---

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

Результати навчання, передбачені стандартом:

ПРН 10 – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав.

ПРН 31 – здійснення політичного огляду міжнародних подій та виявлення проблем в міжнародних відносинах;

ПРН 44 – використовувати теоретичні знання в аналізі та прогнозуванні політичного і соціально-економічного розвитку суспільно-територіальних систем, країн, регіонів та їх зовнішньоекономічну діяльність;

ПРН 54 – оцінювати основні напрями діяльності міжнародних організацій;

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Тема 1. Цивілізаційні чинники європейської єдності	Лекція 1	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 1	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 2	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 2	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Передумови та початок Європейської інтеграції (1945 – 1957 рр.)	Лекція 3	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 3	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 4	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 4	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 3. Перехідний період Європейської інтеграції (1958 – 1969 рр.)	Лекція 5	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 5	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 6	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 6	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії

Тема 4. Розвиток Європейського співтовариства в 70-х – 80 х рр. XX ст.	Лекція 7	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 7	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 8	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 8	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 5. Євроінтеграційні трансформації у 1990-х рр.	Лекція 9	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 9	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 10	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 10	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 6. Особливості розвитку ЄС у XXI ст.	Лекція 11	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 11	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 12	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 12	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 7. Європейська політика сусідства та особливості її реалізації	Лекція 13	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 13	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 14	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 14	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 8. Політико-правова система Європейського Союзу	Лекція 15	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 15	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 16	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 16	3	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Виконання контрольної роботи		12	Робота має науково-дослідний характер та виконується здобувачами вищої освіти самостійно у позааудиторний час
Підсумковий контроль знань		40	Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Структура екзаменаційної роботи: 3 теоретичних питання, які містяться в екзаменаційному білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на перше запитання екзаменаційного білету – 15 балів, друге запитання – 15 балів, третє запитання – 10 балів (усього – 40 балів).

		У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку. У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти надається можливість скласти екзаменаційну роботу в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «ЄС та політика сусідства».
Додаткові бали в рамках неформальної освіти		Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проектна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) –	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Копійка В.В. Шинкаренко Т.І, Європейський Союз: історія і засади функціонування: навчальний посібник / за заг. ред. Л.В. Губерського. К.: Знання, 2009. 751 с. 2. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. К.: «Смолоскип», 2002. 166 с. 3. Палагнюк Ю.В. Заснування і етапи становлення Європейського Співтовариства. Світова та європейська інтеграція. С. 94 – 119. URL: https://eugov.chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/05. 4. Шамраєва В.М. Європейський Союз: історичні, правові та інституційні основи: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Х.: Вид. Хар. ІНДАУ «Магістр», 2014. 160 с. 5. Грінченко О. Європейська політика сусідства як підґрунтя для співробітництва Європейського Союзу з Україною. <i>Європейське право</i>. 2012. № 2–4. С. 208 – 214. 6. Пошедін О. І., Чулаєвська М.Є. реформування європейської політики сусідства: орієнтири для України. <i>Вісник НАДУ при Президентіві України</i>. 2016. № 2. С. 68 – 75. 7. Толстов С.В., Дікарев О.І. Європейський Союз як суб'єкт міжнародних відносин. <i>Наукові праці МАУП</i>. 2013. Вип. 3(38). –С. 60 – 73.
ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)	
<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації. • Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності. У разі виявлення факту плагіату у виконаних роботах здобувач отримує за завдання 0 балів. • Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Для зарахування теми або частини теми здобувач надає відповідний сертифікат, де зазначені результати навчання та обсяг курсу (модуля) у годинах (кредитах ЄКТС). Передбачається зарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач вищої освіти прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів Жан-Моне модуль, К1, у межах якого вивчалась така ж дисципліна (його частина), або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі «Prometheus», Coursera та інших, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання (оцінку). 	

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усний виступ, презентація, дискусія, відповіді на питання	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні творчого використання, але припустився окремих помилок	2
	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	1
Самостійна робота		
Тема 1	<p style="text-align: center;">Цивілізаційні чинники європейської єдності</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання з історії Західної Європи, розкрити особливості процесу становлення західної цивілізації, з'ясувати вплив християнства на процес формування європейських цінностей</p>	5 годин
Тема 2	<p style="text-align: center;">Передумови та початок Європейської інтеграції (1945 – 1957 рр.)</p> <p><i>Завдання:</i> дослідити зміни в системі міжнародних відносин після Другої Світової війни та пошук шляхів об'єднання країн Західної Європи в повоєнний період, проаналізувати процес становлення економічних співтовариств шести країн Західної Європи</p>	5 годин
Тема 3	<p style="text-align: center;">Перехідний період Європейської інтеграції (1958 – 1969 рр.)</p> <p><i>Завдання:</i> проаналізувати Римські угоди, дослідити процес становлення Європейського Економічного Співтовариства та основні мотиви європейської інтеграції.</p>	5 годин
Тема 4	<p style="text-align: center;">Розвиток Європейського співтовариства в 70-х – 80 х рр. ХХ ст.</p> <p><i>Завдання:</i> розкрити особливості формування об'єднаної Європи після завершення перехідного періоду, визначити основні напрями інтеграційного процесу в 1970-х – 1980-х рр., охарактеризувати процес розширення ЄЕС та його наслідки.</p>	5 годин
Тема 5	<p style="text-align: center;">Євроінтеграційні трансформації у 1990-х рр.</p> <p><i>Завдання:</i> проаналізувати вплив геополітичних змін наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. з точки зору перспектив формування об'єднаної Європи та утворення Європейського Союзу, ознайомитись з основними положеннями Маастрихтської угоди, розкрити характер інституціональних реформ в ЄС у 1990-х рр.</p>	5 годин
Тема 6	<p style="text-align: center;">Євроінтеграційні трансформації у 1990-х рр.</p> <p><i>Завдання:</i> проаналізувати вплив геополітичних змін наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. з точки зору перспектив формування об'єднаної Європи та утворення Європейського Союзу, ознайомитись з основними положеннями Маастрихтської угоди, розкрити характер інституціональних реформ в ЄС у 1990-х рр.</p>	5 годин

Тема 7	Європейська політика сусідства та особливості її реалізації <i>Завдання:</i> з'ясувати особливості нормативно-правового забезпечення політики сусідства Євросоюзу, розглянути форми Європейської політики сусідства, проаналізувати основні виміри впровадження ЄПС.	5 годин
Тема 8	Політико-правова система Європейського Союзу <i>Завдання:</i> дослідити інституціональну структуру Європейського Союзу, повноваження та принципи функціонування головних і дорадчих органів управління Євросоюзу, з'ясувати загальні принципи права ЄС.	5 годин
	Підготовка до написання контрольної роботи	16 годин
	Разом	56 годин